

Pedagogisch Werkplan

Gastouder Zonnester

Versie 1.0
jan. 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. De vier basisdoelen

- emotionele veiligheid
- persoonlijke competenties
- sociale competenties
- normen en waarden

3. Kernwaarden en principes

4. Ontwikkelingsdoelen

5. Ziektebeleid

6. Preventie van ongelukken

1. Inleiding

Welkom bij mijn pedagogisch werkplan

Met veel liefde en aandacht heb ik dit plan samengesteld, waarin ik mijn visie op de opvang van kinderen en de communicatie met ouders deel. Mijn achtergrond als leerkracht heeft me waardevolle inzichten en ervaringen gegeven, die ik meeneem in mijn manier van werken.

Duurzaamheid, ecologisch leven, biologisch eten en antroposofie zijn altijd belangrijke pijlers in mijn leven geweest. Toen ik zelf moeder werd, integreerde ik deze principes bewust in onze leefstijl en opvoeding, waarbij ik steeds bleef leren en groeien. Ook in de opvang zet ik deze lijn voort:

- We genieten van biologische voeding en drinken.
- Schermtijd wordt tot een minimum beperkt.
- Zelfstandigheid wordt gestimuleerd, passend bij het eigen ontwikkelingsniveau.
- Veerkracht, creativiteit en eigen mening vormen krijgen volop ruimte.

Een veilige, warme en liefdevolle omgeving

Als gastouder wil ik een plek creëren waar ieder kind zich in zijn eigen tempo kan ontwikkelen, omringd door warmte en geborgenheid. Een natuurlijke leefomgeving, waarin we veelal bewust kiezen voor pure voeding en materialen, draagt hier sterk aan bij. Ik geloof in de kracht van een rustige, huiselijke sfeer, waarin kinderen zich veilig voelen om te ontdekken en groeien.

Ook het contact met ouders beschouw ik als een waardevol en gezellig onderdeel van mijn werk. We hebben samen een belangrijke voorbeeldfunctie en leggen gezamenlijk de basis voor een gezonde, evenwichtige en speelse ontwikkeling van de kinderen.

Altijd in beweging

Dit werkplan is nooit af. Het evolueert met de tijd en blijft zich ontwikkelen door nieuwe pedagogische inzichten, ervaringen en gebeurtenissen.

Uw feedback is dan ook altijd welkom! Heeft u tips, tops of andere ideeën na het lezen?

Laat het me weten!

Warme groet,
Edith Hemmes
Zonnester Gastouderopvang

Een kleine voetnoot:

Wanneer ik het woord "zijn" gebruik in relatie tot een kind, staat het een ieder uiteraard vrij om een andere aanspreekvorm te kiezen die passender voelt.

2. De vier basisdoelen

De ontwikkelingsdoelen voor uw kind

De groei van een kind omvat verschillende facetten: de fysieke (lichamelijke) ontwikkeling, cognitieve (denkprocessen) groei en emotionele ontwikkeling. Vier belangrijke gebieden staan hierin centraal:

- **Emotionele veiligheid**
- **Persoonlijke competenties**
- **Sociale competenties**
- **Normen en waarden**

Emotionele veiligheid

Een kind voelt zich veilig wanneer het zich gezien en gehoord voelt. Daarom begint het waarborgen van fysieke en emotionele veiligheid al bij binnenkomst. Een warme begroeting, een complimentje, een moment van echt contact—het helpt een kind zich erkend en gewaardeerd te voelen. Niet alleen het kind, maar ook de ouder(s) zijn hierbij belangrijk. Een kort praatje, in de ogen kijken, even voelen hoe iedereen zich op dat moment voelt—dat schept een band en geeft mij als gastouder feeling hoe het kind in zijn vel zit en hoe om te gaan met het kind die dag.

Actief luisteren is essentieel. Wanneer een kind merkt dat er echt naar hem of haar wordt geluisterd, ontstaat er een diepe en oprechte band. Een vertrouwde omgeving biedt ook veiligheid: een vast gezicht, een voorspelbare dagindeling en bekende rituelen geven houvast en structuur.

Emoties zijn belangrijk. Door er serieus aandacht aan te besteden en samen te praten wanneer iets een kind bezighoudt, leert het zijn gevoelens te begrijpen en te verwerken. Wanneer een kind boos is, kan het leren hoe die boosheid veilig en respectvol geuit en gereguleerd kan worden. En soms is enkel een knuffel precies dat wat een kind nodig heeft—altijd met respect voor zijn of haar grenzen.

Persoonlijke competenties

Kinderen ontwikkelen zich door zelfstandig dingen te leren en uit te proberen. Zelf een jas aantrekken, zelf eten met een vork—kleine handelingen die een groot effect hebben op hun zelfvertrouwen. Creatieve activiteiten zoals tekenen, bouwen en muziek maken stimuleren fantasie en helpen een kind om eigen ideeën te ontwikkelen.

Complimenten geven is waardevol, vooral wanneer een kind een persoonlijke overwinning behaalt, iets moois heeft gemaakt of een ander helpt. Tegelijkertijd is eerlijke feedback belangrijk: alleen maar complimenteren zonder reden kan een onrealistisch zelfbeeld creëren. Daarom krijgen kinderen ruimte om zelf na te denken en situaties op te lossen, zodat hun denkkraft en flexibiliteit zich verder ontwikkelen.

Sociale competenties

Samen leven betekent samen omgaan met anderen—leeftijdsgenootjes en volwassenen. Communicatie en empathie spelen hierin een grote rol. Kinderen leren zichzelf uit te drukken, te luisteren en te begrijpen hoe ze reageren op anderen.

Empathie gaat over het herkennen van andermans gevoelens en het vinden van een gepaste manier om hiermee om te gaan.

Samenwerken is net zo belangrijk: samen spelen, taken verdelen, elkaar helpen. Door deze sociale competenties te ontwikkelen, leren kinderen hoe ze relaties opbouwen en functioneren binnen groepen—vaardigheden die hen helpen op school, thuis en later in de maatschappij.

Wanneer er bijvoorbeeld een conflict ontstaat over speelgoed, krijgen kinderen de kans om dit eerst zelf op te lossen, passend bij hun leeftijd. Waar nodig bied ik sturing, zodat ze ervan leren.

Niet te snel ingrijpen en de leiding nemen als gastouder.

Ik geef vaak complimenten als kinderen iets moois gebouwd hebben, als ze een drempel voor zichzelf hebben overwonnen, als ze elkaar helpen. Maar net zo belangrijk is het om feedback te geven als ze zich ergens 'te makkelijk' van afmaken. Geen complimentjes geven 'om het complimentjes geven' want dan wordt een niet-realistisch zelfbeeld gecreëerd en daar help je een kind niet mee.

Doordat kinderen ook de ruimte krijgen om zelf keuzes te maken en situaties op te lossen, ontwikkelen ze hun denkkracht en flexibiliteit. Ze begrijpen steeds beter wie ze zijn en waar ze goed in zijn, wat heel belangrijk is voor een gezond zelfbeeld en zelfvertrouwen. Deze competenties zijn essentieel om kinderen te ondersteunen in hun groei tot zelfverzekerde en weerbare individuen.

Normen en waarden

Normen en waarden helpen kinderen begrijpen hoe we als samenleving respectvol met elkaar omgaan. Ze leren al jong wat goed is en wat niet, en hoe ze rekening kunnen houden met anderen.

Voorbeeldgedrag is hierbij essentieel. Ik toon respect - voor anderen (mens en dier), voor materialen en voor de natuur. Kinderen leren vriendelijk en behulpzaam te zijn, samen te werken en elkaars grenzen te respecteren. "Nee is nee" is een belangrijk principe: als een kind niet wil samenspelen of stopt met stoeien, is dat een grens die moet worden gerespecteerd.

Daarnaast vinden kinderen het waardevol om te leren over verschillende culturen, achtergronden en tradities. Dit vergroot hun kennis over de wereld en stimuleert begrip en tolerantie.

Mijn doel is om kinderen te ondersteunen in hun sociale en morele ontwikkeling, zodat zij later zelf bewuste keuzes kunnen maken en hun eigen weg vinden.

3. Kernwaarden en Principes

In de gastouderopvang staan kernwaarden en pedagogische principes centraal die de basis vormen voor de dagelijkse praktijk. Deze kernwaarden en principes zijn essentieel voor het creëren van een veilige, liefdevolle en stimulerende omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Kernwaarden

- Fysieke en emotionele veiligheid. Kinderen voelen zich beschermd en geborgen.
- Respect voor mensen, dieren, natuur. En de diversiteit in achtergronden en culturen.
- Ontwikkeling gericht op persoonlijke, cognitieve, en sociale groei.
- Betrokkenheid. Er is oprechte, actieve en liefdevolle aandacht voor ieder kind en de ouders.
- Samenwerking. Met zijn allen zijn we betrokken bij de opvoeding van het kind. Niet alleen de ouders, maar ook de gastouder en andere opvoeders. "It takes a village to raise a child"

Principes

- De belangen en de behoeftes van het kind staan voorop.
- Stimuleren van zelfstandigheid is belangrijk.
- Bevorderen van sociale cohesie, het leren omgaan met anderen en samenwerken.
- Duidelijkheid door het geven van vaste structuren, routines en begeleiding.
- Rustige omgeving met daarin verschillende speelmogelijkheden, waarin leren en zelf ontdekken voorop staat.

4. Ontwikkelingsdoelen

Ontwikkeling van kinderen in de opvang

Kinderen groeien en ontwikkelen zich op verschillende gebieden, ook wel de ontwikkelingsdoelen genoemd. Net zoals thuis speelt de kinderopvang hierin een belangrijke rol. Door een omgeving te creëren die deze doelen ondersteunt – passend bij de leeftijd en behoeften van ieder kind - krijgen ze de ruimte om zich op een natuurlijke manier te ontwikkelen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Als gastouder begeleid ik de kinderen in het omgaan met emoties op een gezonde manier. Dit draagt bij aan een positief zelfbeeld en versterkt hun zelfvertrouwen, wat hen helpt om fijne relaties op te bouwen met zowel leeftijdsgenootjes als volwassenen.

Cognitieve ontwikkeling

Denkkracht, taalontwikkeling en probleemoplossend vermogen worden gestimuleerd door middel van vrij of begeleid spel en soms speciale educatieve activiteiten zoals puzzels. Kinderen worden aangemoedigd om nieuwsgierig te zijn, vragen te stellen, uit te proberen, en om zelfstandig te denken.

Motorische ontwikkeling

Zowel grove als fijne motorische vaardigheden worden ontwikkeld door een diversiteit aan spelvormen en creatieve activiteiten. Dit omvat beweging, lichamelijke coördinatie en het ontwikkelen van vaardigheden zoals tekenen, knutselen en bouwen.

Creatieve ontwikkeling

Creativiteit en verbeeldingskracht krijgen volop ruimte doordat kinderen hun eigen expressie leren gebruiken en door te leren hoe zich op unieke manieren uit te drukken. Dit kan zijn door tekenen, knutselen, dansen, zingen, bewegen.

Zelfredzaamheid

Denk aan zelf aankleden, opruimen en kleine beslissingen nemen. Door deze vaardigheden spelenderwijs te oefenen, groeien ze in zelfvertrouwen en leren ze verantwoordelijkheid te nemen.

De zelfstandigheid van peuters bevorderen doe ik oa. door onderstaande principes te hanteren:

- kleine stapjes / kleine taken
- max. twee keuzes
- zelf de dingen laten doen op eigen tempo / geduld en de tijd geven voor een taak
- verantwoordelijkheid geven op eigen niveau
- positief aanmoedigen / complimenten geven
- helpen als iets niet lukt om zelfstandig oplossingen te bedenken

Omgaan met diversiteit

Kinderen leren kennismaken met verschillende gewoontes en denkbeelden.

Dit bevordert respect en begrip voor diverse achtergronden en culturen.

Het delen van hun eigen tradities en ervaringen met anderen draagt bij aan een brede en open blik op de wereld. Een vrije uitwisseling van ideeën en gedachten vormt een prachtige basis voor een positieve en verbonden samenleving.

5. Ziektebeleid

Beleid bij ziekte: Wanneer mag een kind wel of niet naar de opvang?

Als gastouder volg ik in principe de richtlijnen van de GGD zoals beschreven in *Gezondheidsrisico's in een kindercentrum of peuterspeelzaal (0-4 jaar)*. De meest actuele informatie hierover kunt u vinden op www.ggdijsselland.nl onder "Extra info voor scholen en kindercentra".

In een gastoudergezin kunnen de regels rondom ziekte echter variëren, afhankelijk van de aanwezigheid van jonge baby's of hoogzwangere moeders. In dergelijke gevallen overleg ik graag met ouders om eventueel af te wijken van de GGD-richtlijn. Dit wordt per situatie beoordeeld.

Indien uw kind ziekteverschijnselen vertoont, is overleg vóór het brengen altijd noodzakelijk. Bij symptomen zoals braken, waterdunne diarree of koorts op de dag van opvang, kan uw kind helaas niet komen. Dit voorkomt verdere verspreiding van ziekte en zorgt ervoor dat ik zelf als gastouder gezond blijf om de opvang te kunnen bieden.

Het is daarom belangrijk dat u altijd een back-up plan heeft voor opvang, en er rekening mee houdt dat u in sommige gevallen ziekteverlof op uw werk moet regelen. Mocht uw kind tijdens de opvang ziek worden, dan wordt u (of een door u aangewezen back-up) gebeld om uw kind op te halen.

6. Preventie van ongelukken

Preventie van ongelukken:

Mijn woning is zorgvuldig ingericht om een veilige speelomgeving voor kinderen te garanderen. Op opvangdagen is de woonkamer aangepast, zodat kinderen vrij en veilig kunnen spelen met alles wat binnen hun bereik ligt. Enkele duidelijke regels, zoals het gesloten houden van laatjes en voorzichtig omgaan met het aquarium, zorgen voor extra veiligheid.

De keuken is afgesloten met een hekje, het keukenkastje met schoonmaakmiddelen is beveiligd middels een kinderslot, de deur naar de gang blijft dicht en de voordeur is vergrendeld. Alle verdiepingen en slaapkamers zijn kindveilig gemaakt en worden jaarlijks gecontroleerd door het gastouderbureau via een risico-inventarisatie. Daarnaast kan de GGD onaangekondigd inspecties uitvoeren. U kunt er dus op vertrouwen dat mijn woning voldoet aan alle veiligheidsnormen.

Slapen

Elke slaapkamer is ingericht met één kinderbedje, zodat ieder gastkindje een eigen rustige slaapruijnte heeft. Doordat er geen meerdere kinderen op dezelfde kamer slapen, worden ze niet door elkaar wakker, wat het slaapritme ten goede komt.

EHBO

In de keuken bevindt zich een goed gevulde verbandtrommel, en in het keukenkastje hangt een branddeken. Daarnaast ben ik in het bezit van een recent en geldig kinder-EHBO-certificaat.

Hygiëne

In de opvang worden duidelijke hygiënemaatregelen gehanteerd.

- *Handen wassen:* Kinderen en gastouder wassen altijd hun handen vóór het eten, en na een toiletbezoek. Zo voorkomen we de verspreiding van bacteriën en virussen.
- *Beddegoed en slaapomgeving:* Het beddegoed van de kinderbedjes wordt om de dag verschoond, of na ieder slaapje als het zichtbaar vuil is geworden.
- *Schoonmaak:* Oppervlakken worden regelmatig en in ieder geval dagelijks gereinigd.
- *Speelgoed* wordt ook regelmatig gereinigd en ontsmet. Dit vermindert de kans op infecties en zorgt voor een zo hygiënisch mogelijke speelomgeving.
- *Voedselveiligheid:* Eten wordt zorgvuldig opgeslagen en vers bereid.
- *Luchtreiniger:* In de woonkamer staat een luchtreiniger met ionisator. Deze zuivert de lucht van virussen, pollen en bacteriën.